GAZETA TRANSILVANIEI.

Redacţiunea şi administraţiunea: Braşovŭ, piaţa mare Nr. 22. „Gazeta“ iese Mercurea, Vinerea si Dumineca.
Preţulŭ abonamentului: Pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. 50 cr. Ţerĭ esterne pe şése lunĭ 14 fr., pe anŭ 28 francĭ.

Anulŭ XLVII.

Se prenumeră: la poştele c. şi r. şi pe la dd. corespondenţĭ.
Anunciurile: una serie garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiăcare publicare. — Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 23. Venerĭ 24 Februariu (7 Martiu) **1884.**

Braşovŭ 24 Februariu st. v.

Biroulŭ de pressă jidano-unguresců din Pesta lucră din resputerĭ spre a lăţi în lume părerea, că Românii din Ardélŭ şi din Ţéra ungurescă s'au desbinatŭ în duóe tabere.

Intr'adevĕrŭ, nimicŭ n'ar puté se facă aḑi servicii mai marĭ despotismului unguresců decâtŭ o desbinare între Românĭ. Celŭ mai puternicŭ între tóte elementele nemaghiare din acestŭ statŭ este fără îndoiélă elementulŭ românescŭ atâtŭ în privinţa numĕrului, câtŭ mai vĕrtosŭ pentru puterea de vieaţă naţională ce-o desvóltă, cu tóte neajunsurile sórtei sale vitrege. Décă prin urmare Românii slăbiţĭ prin desbinărĭ interióre ar îngenunchia înaintea dictatului despoticŭ alŭ Maghiarilorŭ, cestiunea de naţionalitate, care le face atâta bătaie de capŭ celorŭ dela putere, ar deveni dintr'o cestiune de căpetenia ce este, o cestiune secundară pentru Ungaria şi atuncĭ s'ar promová numai acele tendinţe şi năsuinţe, carĭ ignoréză cu totulŭ natura poliglotă a statului ungarŭ.

Póte fi ceva mai firescŭ decâtŭ dorinţă adversarilorŭ noştrĭ de a ne vedé desbinaţĭ? Si ar fi încă bine, décă lucrulŭ s'ar margini numai la o simplă dorinţă! A dori cuiva rĕulŭ este, ce-i dreptŭ, unŭ mare pĕcatŭ, însĕ până ce acéstă dorinţă nu se manifestă prin fapte, carĭ tindŭ a-o duce în împlinire, ea este inofensivă şi nu póte strică nimĕnui. Dela contrarii neamului nostru nu se póte aşteptá însĕ se fie atâtŭ de lealĭ spre a se reţiné dela încercarea ca se-şi realiseze dorinţele rĕuvoitóre ce le nutrescŭ faţă de noi. Din contră ei încércă tóte mijlócele şi tóte le punŭ în mişcare spre a ne desbiná. Din nenorocire s'au aflatŭ dintre noi câteva persóne, ce se numescŭ „deputaţi dietali românĭ“ şi vre-o doi prelaţi, carĭ uitându-şi de demnitatea şi de datoria lorŭ naţională s'au făcutŭ unélta, cu care adversarii noştrĭ voiescŭ se ne desbine şi astfelŭ se ne distrugă organismulŭ naţionalŭ, ce abia începuse a se mai reculege.

Despre aceste persóne, cărora li se face onórea de a se numí „fracţiune“, se anunţă acum, că voiescŭ se se rumpă de cătră fraţii lorŭ, carĭ la 1881 au stabilitŭ în unanimitate o programă de acţiune şi se procédă la alegeri aşa cum le vorŭ poruncĭ stăpânii lorŭ séu — ca se vorbimŭ în limbagiulŭ mai înaltŭ diplomaticŭ alŭ consorţiului — „factorii politicei dominante“.

Cu-o obrăsnicia ne mai auḑită au începutŭ a dăscăli aceştĭ ómenĭ din consorţiulŭ dejosirei naţionale în cunoscutulŭ lorŭ organŭ pe alegătorii noştrĭ, carĭ ţinŭ cu credinţă şi cu tăria la solidaritatea naţională; au începutŭ a-i ameninţă pe cei din Timişóră, că vorŭ pierde graţia stăpânitorilorŭ, ear pe cei din Caranşebeşŭ, că li se vorŭ luá fondurile, décă nu se vorŭ lăsa de „planulŭ celŭ smintitŭ“ alŭ conferenţei din Sibiiu.

Spre onórea adversarilorŭ ungurĭ fie ḑisŭ, că organele lorŭ seriόse orĭ şi câtŭ ne-au insultatŭ şi batjocuritŭ, s'au sfiitŭ totuşĭ de a purtá unŭ asemenea limbagiŭ mişelescŭ în ajunulŭ alegerilorŭ, ci celŭ puţinŭ spre a nu vătăma şi sĕmţulŭ celŭ mai primitivŭ de bună cuviinţă alŭ ómenilorŭ, au încercatŭ pro forma întotdéuna de a ne capacitá cu argumente de ale politicei lorŭ. Au trebuitŭ sĕ se găsécă nisce caractere atâtŭ de slabe între noi, ca sĕ se degrade până la unŭ asemenea limbagiu, faţă de esercitarea dreptului celui mai de frunte alŭ cetăţanului.

Aceştĭ indivíḑĭ, ce se laudă a fi „deputaţĭ dietali românĭ“ telegrafézǎ prin lume, că ei de aceea nu se unescŭ cu hotărîrile conferenţei nóstre din 1881, fiindŭ-că ei sunt pentru susţinerea şi apĕrarea dualismului şi a uniunei Ardélului cu Ţéra ungurescă, care uniă ne-a adusŭ atâtea bunătăţi, dér ei asigură că sunt bunĭ Românĭ şi că voiescŭ egala îndreptăţire naţională pe basa legei actuale de naţionalitate.

Minciună! miserabilă minciună!

Astă primăvéră alegĕtorii românĭ din Ardélŭ, usândŭ de dreptulŭ lorŭ, au ţinutŭ meetingurĭ spre a protestá în contra încercărei de a li se maghiarisá şcólele. Nu era unŭ Nemaghiarŭ de bunŭ sĕmţŭ in totŭ regatulŭ s-lui Stefanŭ, care se nu fi aprobatŭ acéstă unanima manifestaţiă naţională. Numai acei „deputaţĭ dietalĭ românĭ“, carĭ au convocatŭ pe ḑiua de 14 Marte a. c. la Pesta o „conferinţă“ spre a pregătí desbinarea între Românĭ, şi-au ridicatŭ atuncĭ glasulŭ lorŭ contra acelei manifestărĭ. Ei bine! Ce avea „dualismulŭ“ şi „Uniunea“ cu legea de şcóle din anulŭ trecutŭ? Nu se călcá prin acéstă lege şi legea de naţionalitate esistentă?

Nu le este lorŭ prin urmare de neviolabilitatea „Uniei“, ci de aceea ca se ne desbine şi se ne dea legaţĭ în mâna adversarilorŭ!

Faţă de aceste mişelescĭ uneltirĭ toţĭ Românii binesĕmţitorĭ trebue se-şi dé mâna şi se lucre în unire spre a strînge legăturile dintre ei şi a nu lăsá că adversarii sĕ spargă cerculŭ solidarităţii nóstre naţionale!

Cronica evenemintelorŭ politice.

Scimŭ, că oposiţiunea moderată din camera ungară s'a aliatŭ cu oposiţiunea din camera magnaţilorŭ în scopulŭ, ca cu puterĭ unite sĕ lucreze la viitórele alegerĭ, spre a trântí guvernulŭ actualŭ, ce sĕ polecresce pe sine liberalŭ, pe cândŭ elŭ sub masca liberalismului a domnitŭ în modulŭ celŭ mai despoticŭ. Faţă de coaliţiunea oposiţiunii liberale cu feudalii şi clericalii s'a aflatŭ unŭ deputatŭ din oposiţiunea moderată cu numele Franciscŭ Chorin, care arătă preşedintelui clubului Clemente Ernuszt, că ése din partida oposiţională moderată şi-şi motivéză decisiunea s'a în următoriulŭ modŭ:

„Partida oposiţională a adusŭ în conferenţa sa din 22 Febr. unŭ conclusŭ, în urma căruia nu mai potŭ fi membru în acéstă partidă. Coaliţiunea oposiţiunei moderate din camera deputaţilorŭ cu oposiţiunea din camera magnaţilorŭ a desbrăcatŭ acéstă partidă de caracterulŭ sĕu şi a introdusŭ în ea principii şi tendinţe politice, carĭ stau în contradicţiune cu principiile, ce le-am profesatŭ în tótă cariera mea politică. Scrupulii, carĭ s'au născutŭ în mine, nu sĕ potŭ împrăştiá prin aceea, că sunt şi în acea partidă ómenĭ cu idei liberale, carĭ ca şi mine nu voescŭ sĕ domnéscă ideile oposiţiunii din camera magnaţilorŭ. Astăḑi şi la noi ca şi în statele vecine ideile reacţionare câştigă din ce în ce mai multă putere asupra spiritului poporului şi aceia le promovéză, carĭ se luptă într'o liniă de bătaiă cu oposiţiunea din camera magnaţilorŭ şi ajută, ca sĕ triumfeze acele idei, carĭ odată ajunse în parlamentŭ în maioritate nu vorŭ paralisá numai desvoltarea internă, ci vorŭ periclitá şi resultatele câştigate cu multe lupte de partidele liberale într'unŭ şirŭ de anĭ.“

„N. fr. Presse“ observă cu mirare, că presa inspirată din sferele oficiului de esterne austroungarŭ se silesce de a denegá căletoriei prinţului mostenitorŭ Rudolf în Orientŭ orĭ-ce importanţă politică. Numitulŭ organŭ este tocmai de părerea contrară. Elŭ ḑice:

„Sĕ va puté tăgădui, că mergerea clironomului Rudolf pe la curtea din Constantinopole, din Bucuresci, din Belgradŭ, precum şi întâlnirea cu Alesandru principele Bulgariei nu va fi potrivită, spre a legá o legătură nóuă între noi şi între aceste staturĭ? Sĕ-o spunemŭ pe faţă, relaţiunile nóstre cu Orientulŭ mai au lipsă încă de multe. Sultanulŭ n'a mai uitatŭ rana, care i-s'a causatŭ prin ocupaţiunea Bosniei şi multe neincrederĭ, carĭ au prinsŭ rădăcină atâtŭ înainte câtŭ şi după tractatulŭ dela San-Stefano, îşĭ aruncă umbrele lorŭ asupra politicei pacinice şi leale a contelui Kalnoky. Pe lângă tótă schimbarea favorabilă, ce s'a făcutŭ în relaţiile dintre noi şi România, cândŭ a fostŭ Bratianŭ la Berlinŭ şi la Viena, totuşĭ mai sunt multe întrebărĭ spinóse, carĭ nu s'au deslegatŭ, dér nu sĕ potŭ încunjurá. Cestiunea Dunării încă este deschisă şi apropiarea terminului reînoirei tractatului comercialŭ va pretinde de amĕndóue părţile dispoşiţiunile cele mai neprejudiţióse, décă este, ca sĕ se realiseze mulţămitorŭ pentru amĕndóue părţile. Bulgaria, care sĕ află sub înfluinţa cea mai puternică a Rusiei, este de a se câştiga pentru interesele nóstre, căcĭ noi avemŭ lipsă de bunăvoinţă şi de tendinţele leale ale acestei ţerĭ, décă voimŭ sĕ se realiseze juncţiunea călii ferate cu Constantinopolulŭ, ceea ce este o întrebare vitală pentru comerciulŭ nostru cătră Orientŭ. Chiarŭ şi în Serbia, unde politica austriacă a dobênditŭ resultatele cele mai marĭ, este bine din cândŭ în cândŭ a reuoí relaţiunile cele amicale şi prin doveḑĭ de bunăvoinţă a câştigá şi simpatiile poporului sêrbescŭ, după cum şi le-a câştigatŭ Austria nu de multŭ la Regele şi la guvernulu Sêrbiei.“

Guvernulŭ unguresců s'a hotărîtŭ se urmăréscă pe anarchiştii, carĭ şi-au strămutatŭ basa de operaţiune dela Viena la Pesta. După urmărirea ḑiarului estremŭ socialistu „Zukunft“ a urmatŭ arestarea redactorului „Radicalului“, a calfei de croitorŭ Arnim Prager. Mai mulţĭ conducĕtori anarchisti au fost daţĭ peste graniţă. Acéstă împrejurare a îndemnatŭ pe deputatulŭ Carolŭ Eötvös de a adresá ministrului Tisza o înterpelare. Mi-e témă, ḑise Eötvös, că d-lŭ Tisza s'a învoitŭ cu aceea, ca mĕsurile poliţiei vienese sĕ fie întroduse şi în Ungaria. Apoi întrébă: décă ministrului îi este cunoscutŭ, că s'au vătămatŭ drepturile personale şi politice ale unorŭ lucrătorĭ şi socialiştĭ, carĭ au fost urmăriţĭ şi daţĭ peste graniţă la cererea poliţiei din Viena? Voiesce ministru sĕ facă finitŭ câtŭ mai curêndŭ stărei acesteia, ce vatămă drepturile constituţiunale? — Ð-lŭ Tisza a respunsŭ, că ceea ce a făcutŭ pân'acum nu stă în legătură cu starea escepţională în Viena.

Autorităţile din Viena au aflatŭ, că anarchistii au intenţiune de a institui unŭ comitetŭ anarchistŭ. Erĭ nóptea fŭ recunoscutŭ unŭ aginte poliţienescŭ deghisatŭ într'o întrunire a anarchistilorŭ; elŭ fŭ înhăţatŭ, bătutŭ de mórte şi datŭ afară. Partida socialistilorŭ moderaţĭ a otărîtŭ sĕ trămită o deputaţiune către ministrulŭ-preşedinte, d. Tisza, spre a-i înmâná unŭ memoriu, în care protestéză contra insinuaţiunii, că ea ar fi în legătură cu anarchistii.

Autorităţile din Pesta sunt otărîte sĕ procédă cu cea mai mare energiă faţă de elementele anarchiste, carĭ, în urma proclamării stării de asediu din Viena, au năpăditŭ în masse în capitala ungară. Este pré adevĕratŭ, că anarchiştii fugiţĭ din Viena n'au datŭ ocasiune pân'acum la nicĭ o intervenire din partea poliţeĭ. Totuşĭ autorităţile afirmă, că au în mânile lorŭ doveḑĭ că ei, îndată după stabilirea lorŭ în

Pesta, s'au pusŭ în legătură cu elementele anarchiste ale lucrătorilorŭ pestani, au avutŭ cu ei în deosebite locurĭ întruniri secrete.

Marțĭ séră, ținêndu-se o întrunire de deputațĭ și senatorĭ în sala Senatŭlui, s'a propusŭ ca camerele române se țină ședințe și séra, spre a terminá mai curêndŭ cu votarea budgetelorŭ, spre a se puté începe îndată discusiunea asupra revisuirii constituțiunii și terminá înainte de Pascĭ.

Se anunță aparițiunea unui manifestŭ alŭ unei partide federaliste compuse din Românĭ, Bulgarĭ și Sêrbĭ(cari s'au unitŭ pentru a'șĭ aperá interesele în contra marilorŭ puterĭ europene. Manifestulŭ va aparé în limbile română, bulgară și sêrbă.

Diarele germane spunŭ, că principele Victorŭ, fiulŭ lui Jerôme Napoleon, ar fi avêndŭ de gândŭ sĕ intre în serviciulŭ armatei române.

Se telegrafézá din Berlin la „Standard", că tractatulŭ de alianță între Germania, Austria și Rusia a fost încheiatŭ pe bazele principale următóre: Mănținerea statului quo în Balcanĭ; recunóscerea ocupării de Austria a provincielorŭ Bosnia și Erțegovina; promiterea Rusiei d'a nu sprijiní ideile de resbunare ale Franciei; garanția mutuală a păcii în Europa.

Obiectulŭ, cu care parlamentulŭ francesu este chiămatŭ a se ocupa deocamdată, este legea pentru organisarea invĕțămêntuluĭ primarŭ. Legea presentată Camerii de către ministerulŭ Republicei cuprinde o mulțime de disposițiuni, a cărorŭ punere in aplicațiune reclamă cheltueli insemnate, cum de esemplu: sporirea onorarielorŭ corpului didacticŭ, inlaturarea tuturorŭ invĕțâtorilorŭ clerici si inlocuirea lorŭ prin membri aĭ societățiĭ laice. Bugetulŭ instrucțiuniĭ este astadĭ in Françia de vr'o 20 de milióne, si déca legea gradațiuniĭ profesorilorŭ va incepe a se pune in aplicațiune, atunci elu va trece de cifra de 30 de milióne, ceea-ce nu este tocmai ușorŭ pentru starea actuală a financelorŭ Republicei, cândŭ numai budgetulŭ resboiului absórbe mai multŭ de 700 milióne pe fiecare anŭ.

Comissiunea Camerii, condusă de inteligentulŭ profesorŭ de fisiologiă, d. Paul Bert, a refusatŭ de a admite amânarea proiectului presentatu de gubernŭ, cu tóta trebuința de economiĭ, ce budgetulŭ francesŭ sémte in aceste timpuri. Ministerulŭ din contra, tinêndŭ séma de seriositatea situatiunii financiare, a luatŭ hotarirea de a se opune decisiunilorŭ comisiunii. Majoritatea camerii francese a judecatŭ, că este destulŭ timpŭ de cândŭ resolvarea acestei cestiunĭ se amână și de cândŭ învĕțătorii trăescŭ mai multŭ cu sentimente nobile și cu speranțe frumóse, de câtŭ cu ceea ce trăesce restulŭ lumii. Gambetiștii au sprijinitŭ cu-o deosebită energiă urgența reformelorŭ propuse de d. Paul Bert și colegii sĕi.

Camera portugesă a primitŭ proiectulŭ pentru reformarea constituțiunii. Ministrulŭ-președinte declarà, că guvernulŭ voiesce sĕ propună noua organisare a Camerii pairilorŭ pe basa numirii pe viéță a 100 de membri de către rege și alegerea altorŭ 50 pairĭ de către poporŭ. Actualminte camera pairilorŭ numĕră 147 de membri. Acum camera se ocupă cu reforma legii electorale.

Cetimŭ în „Națiunea":

„D-nulŭ Diamandi Manole, unŭ vrednicŭ și stimatŭ Românŭ din Brașovŭ, cu o adêncă și legitimă indignațiă îșĭ ridică glasulŭ sĕu în colónele „Gazetei Transilvaniei" și arată pericolulŭ, de care este amenințată biserica ortodoxă română din Transilvania și Ungaria prin uneltirile viclene, ce se urzescŭ de către ministrulŭ cultelorŭ din Ungaria, Trefort, în unire cu mitropolitulŭ românŭ, Miron Românulŭ. Bravulŭ apĕrătorŭ alŭ drepturilorŭ bisericei române constată mai ântêiu starea înfloritóre din timpulŭ nemuritorului Șaguna și apoi trece la starea de decadență de sub actualulŭ mitropolitŭ. Cu o mâchuire, de care numai unŭ sufletŭ nobilŭ póte fi coprinsŭ, d. Manole arată, că biserica română ortodoxă, de cândŭ ea se află sub conducerea mitropolitului Miron, a fostŭ necontenitŭ lovită în drepturile ei, fără ca mitropolitulŭ, de și puté contá pe sprijinulŭ tuturorŭ Românilorŭ, sĕ-șĭ fi adusŭ vreodată aminte de înaltele datorii, ce sunt legate de înalta sa posițiune."

După ce face o analisă a articlului publicatŭ de d. Diamandi în nr. 14 alŭ fóiei nóstre continuă în modulŭ următorŭ:

Dela schimbarea redacțiunei „Telegrafului Românŭ" s'a schimbatŭ și atitudinea acestui organŭ. Cu ocasiunea aparițiunei diarului „Viitorul", despre care am vorbitŭ în colónele acestui diaru, „Telegraful Român" a declaratŭ, că voiesce sĕ fie frate de cruce cu „Viitorul". Destulŭ de rĕu! Si apoi cândŭ face „Telegraful Român" acéstă mărturisire? Tocmai atuncĭ cândŭ d. Trefort publică o nouĕ ordonanță, prin care ajutorulŭ de statŭ se ia cu totulŭ din mâna autorității bisericescĭ; cândŭ ministrulu face cunoscutŭ că cine voiesce sĕ capete ajutorŭ, trebue sĕ se adreseze d'a dreptulŭ la dênsulŭ și, între alte condițiunĭ, pune și pe aceea, ca suplicantulŭ sĕ arăte, décă scie unguresce."

„Si cu tóte acestea, ce face mitropolitulŭ românŭ? Nimicŭ séu ca sĕ ne esprimămŭ cu cuvintele „Telegrafului Românŭ", „aștéptă sĕ se pronunțe biserica."

„In adevĕrŭ, nimicŭ mai tristŭ pentru unŭ poporŭ, ce se găsesce în suferință, de câtŭ atuncĭ cândŭ elŭ este părăsitŭ cu necredință tocmai din partea celui chiematŭ, prin posițiunea sa, de a-lŭ apĕrá contra loviturilorŭ dilnice ce-i vinŭ din partea vecinului sĕu dușmanŭ. Datoria Românilorŭ de peste munțĭ în asemenea împrejurărĭ este de a fi cu ochii în patru, de a se desface cu desevêrșire de ast-felŭ de ómenĭ, cari, sub masca unei politice moderate, aruncă în corpulŭ poporului românŭ sĕmênța desbinărei, spre a puté fi cu atâtŭ mai lesne înghițitŭ de molochulŭ ce se numesce maghiarismŭ."

„Este în de obsce cunoscutŭ, că unirea face forța și acela, care cutéză a se despărți dela sînulŭ mamei sale, nu merită de câtŭ dispretulŭ suveranŭ alŭ unui poporŭ, care n'a ajunsŭ încă a-șĭ vinde drepturile sale pentru unu blidŭ de linte. La o parte cu caracterele slabe, cu transfugii politicĭ, carĭ sunt capabilĭ sĕ transigeze cu orĭ-ce stare de lucrurĭ, însemne acésta chiar mórtea pentru poporulŭ din care au eșitŭ. Cine voiesce isbênda, trebue sĕ aibă o disciplină de feru: unulŭ ca toțĭ și toțĭ ca unulu!"

Din camera română.

Următórea discusiune caracteristică s'a încinsŭ în camera română cu ocasiunea desbaterei budgetului instrucțiunei la postulŭ care cerea 3000 lei subvențiune anuală pentru scóla luterană din Bucurescĭ:

D. V. Iepurescu... Ei bine, ne aflămŭ noi în situațiunea aceea de înflorire și consolidare, amŭ îndeplinitŭ tóte lacunele organisațiunei nóstre, în câtŭ sĕ avemŭ timpulŭ și putința sĕ ne gândimŭ și la datoriile umanitare? Credŭ, onor. Adunare, că póte din nenorocire, suntemŭ încă departe de una ca acésta. Prin urmare, nu-mĭ explicŭ și nu înțelegŭ cum s'ar puté cheltui păralele țĕrei pentru o școlă frecuentată în majoritate de străinĭ, de Austriacĭ și Ungurĭ.

Dar, D-loru, vecinii noștri, în specialŭ bunii noștri amicĭ Ungurĭ, cândŭ e vorba de a se înființá în Transilvania câte o scólă românéscă, mergŭ cu patriotismulŭ și fanatismulŭ lorŭ până la excesŭ; și nu odată i-am vĕdutŭ respingêndŭ orĭ-ce ajutorŭ ar veni din parte-ne, declarându, că statulŭ maghiarŭ e în stare a se ocupá de înstrucția și profesorii statului lorŭ. Eu mĕ temu chiar, că noi carĭ dorimŭ din inimă a avé și a rĕmâné în bune raporturĭ cu vecinii noștri, sĕ nu le dămŭ ocasiune, votândŭ acéstă subvențiă, de nemulțamirĭ și explicațiunĭ diplomatice. De aceea dér, din aceste puncte de vedere și diplomatice și politice, fiind-că avemŭ o mulțime de nevoi și suferimŭ de lipsă de mijlóce, vĕ rogŭ sĕ vĕ unițĭ cu mine și sĕ suprimămŭ acéstă subvențiune, mai cu sémă, că noi nicĭ nu avemŭ românĭ-lutheranĭ.

D. ministru de interne: D-lorŭ, subvențiunea acésta aș puté dice, că e tradițională. E multŭ de cândŭ onor. Representațiune națională a găsitŭ de cuviința a ajutá acéstă școlă germană din mijloculu capitalei, după ce s'a convinsŭ, că ea a datŭ fructe fórte bune. Scóla acésta servă nu numai fiilorŭ germani-lutherani, aședațĭ în capitală, dér și fiilorŭ românĭ, carĭ mergŭ acolo pentru a învĕțá limba germană și pentru a căpĕtá noțiunile, carĭ se predau acolo, nu ca într'o scólă confesională, dér ca într'o scólă reală germană; ca e frecuentată de acei copii, carĭ sunt hotărîțĭ a îmbrățișá meserii și carĭ simtŭ prin urmare și trebuința unei limbĭ stăine, limba populațiunei celei mai apropiate de noi, adică cea germană. Copiii găsescŭ acolo o scólă cu cursurĭ realiste, și în care s'a primitŭ a figurá și unŭ profesorŭ de limba română și chiar unu catichetu românu-ortodoxŭ, pentru că nicĭ cea mai mică temere sĕ nu fie că scóla acésta ar fi o scólă de proselitismŭ. Apoi este sciutŭ, D-lorŭ că în lume numai luteranismulu nu caută sĕ facă asemenea propagande. Aci dér nu e cestiune nicĭ de diplomația nicĭ de politică; este o cestiune de utilitate publică din partea Represintațiunei naționale și a guvernului de a ajutá o scólă, în care, de și se predau lecțiunile în limba germană, are însĕ și catedră de limba română, și care dă róde binefăcĕtóre.

Vocĭ: Inchiderea discuțiunei.

D. V. Iepurescu: ... Nu mai este unŭ misterŭ pentru nimenĭ în țéra acésta, că ni se face unŭ resbelŭ teribilŭ și pe față de către vecinii nostri din punctŭ de vedere naționalŭ. După mine, mai departe, orĭ cine n'ar voi sĕ-și dea sémă de acéstă stare de lucruri, sĕu n'ar căutá sĕ recunóscă acestŭ lucru, comite o mare greșélă, și în specialu D. ministru Chițu.

D. vice-președinte: Avețĭ cuvêntulŭ numai contra închiderii discuțiunei.

D. V. Iepurescŭ: Cum voițĭ sĕ argumentezŭ contra închiderei de câtŭ prin a vĕ spune, că eu am avutŭ întențiunea sĕ atingŭ o cestiune națională; că eu nu potŭ sĕ ajutŭ pe acela, care-lŭ credŭ inimicŭ alŭ meu; că acéstă scólă e frecuentată de Maghiarĭ, și folosesce Maghiarilorŭ.

Vocĭ: D-vóstră vorbițĭ în fondŭ.

D. V. Iepurescu: Nu putemŭ noi, parlamentŭ românŭ sĕ încuviințămŭ o subvențiune pentru o scólă, care este frecuentată în măioritate de către fiii unei națiunĭ, care nu voiesce sĕ scie de noi. (Intreruperĭ.)

D. V. A. Urechiă: Numai de a lucrá în contra națiunei române nu voiu fi acusatu și mai cu sémă din punctulŭ de vedere alu maghiarismului; ba póte, că eramŭ prea deochiatŭ în acéstă privință; și de aceea d. Iepurescu póte primi cu totă încrederea garanția mea, că acéstă scólă nu are de locŭ a face cu Maghiarii și cu maghiarismulŭ. Acésta este o scóla luterană, și atâtŭ de puținŭ este maghiară în câtu alăturĭ de biserica și scóla luterană este o altă a maghiarilorŭ, și la acéstă din urmă scóla a Maghiarilorŭ nimenuĭ nu a cerutŭ și nu va cere o o subvențiune. Pentru acestu motivŭ dér, că suntemŭ cu toții în contra propagandei ostile naționalității nóstru, și acéstă scólă luterană nu are de locu asemenea scopurĭ; și pentru că pe de altă parte documente vechĭ dovedescŭ, că la Iașĭ acéstă scólă a fostu subvenționată de repausatulŭ Grigorie Ghica, pentru ca sĕ servéscă de învĕțămêntu profesionalŭ, vĕ rogu se închidețĭ discuțiunea, căcĭ nu se aduce nicĭ-o vătĕmare naționalității nóstre, décă subvenționămŭ mai departe acéstă scólă.

— Se pune la votu închiderea discusiunei și se primesce. Se pune la votu amendamentulŭ pentru supresiunea acestei subvențiunĭ, și se respinge. — Se pune la votŭ cifra din budgetŭ și se primesce.

Făgărașŭ în 26 Fauru 1884.

(Coresp. part. a „Gaz. Trans.")

Corespondența apărută în „Gazeta Transilvaniei" Nr. 10, care tractéză despre pregătirile și urmările alegerii funcționarilorŭ basându-se pe fapte, au causatŭ multă durere de capŭ, celorŭ ce stau în fruntea afacerilorŭ naționale, din acestŭ județu. Décă cercetămŭ cu de amĕruntulŭ rĕspunsulŭ, apărutŭ în „Gaz. Trans." Nr. 16 a. c. venimŭ la acea firmă convingere, că autorulŭ acelui rĕspunsŭ a trecutŭ marginile bunei cuviințe, și în locŭ de a se justificá cu argumente demne de tótă credința, a începutŭ cu însultele, și încă și-a versatŭ veninulŭ asupra unei persóne de totŭ inocente. Unŭ asemenea limbagiu se póte așteptá numai dela o persónă condusă de patimĭ și de interese egoistice.

Inainte de a întrá în discusiunea meritorică a respunsului din cestiune, dubitezŭ, că d. vicariu Micu și d. advocatŭ Duvlea ar fi avutŭ câtŭ de puțină cunosciință despre cuprinsulŭ atâtŭ de caracteristicŭ alŭ respunsului, pentru că încâtŭ îi cunoscŭ, nu-mĭ vine a crede, că ar fi subscrisŭ cu mânile lorŭ proprie, unŭ asemenea atestatŭ de paupertate. Ca onoratulŭ publicŭ cetitoriu alŭ „Gaz. Trans." sĕ-și pótă pronunțá verdictulŭ în acéstă cestiune atâtŭ de înportantă pentru județulŭ Făgărașului îmĭ permitŭ a replicá următórele:

Asertiunile mele de mai înainte, le voi probá cu alegerea funcționarilorŭ pentru perioda celorŭ 6 anĭ trecuțĭ din anulŭ 1878, care a avutŭ resultatulŭ următoriu: 1. vice-comite Dan. Grămoiu (Românŭ); 2. Protonotariu Nagy Sándor (Maghiarŭ); 3. fiscalŭ (advoc. comit.) Benedek Gyula (Magh.); 4. vice-notariu I I. Turcu (Rom.);

5. v.-notarŭ II I. Cimponeriu (Rom.); 6. revisorŭ Efremŭ Pandrea (Rom.); 7. perceptorŭ gremialŭ N. Cipu (Rom.); 8. controlorŭ grem. Gr. Negrea (Rom.); 9. preşedinte la sed. orf. I. Codru Drăguşanŭ (Rom.); 10. Asesorŭ I I. Florea (Rom.); 11. Asesorŭ II Gal Tamas (Magh.); 12. Tutorŭ generalŭ Cipu Tămaşŭ (Rom.); 13. notarŭ la sed. orf. Ald. Meţianŭ (Rom.); 14. protocolistŭ Szilágyi Samu (Magh.); 15. archivariu Boer László (Magh.); 16. cancelisti: I. Ganea (Rom.); 17. Nemety Ferencz (Magh.); 18. Csia Elek (Magh.); 19. Nic. Receanŭ (Rom.); 20. Fisicŭ Bruszt Lajos (Magh.); 21. submedicŭ Hayth Ferencz (Magh.); 22. submedicŭ Nic. Çintea (Rom.)

La subprefectura Făgăraşului: 23. Subprefectŭ Herszenyi Imre (Magh.); 24. adjunctŭ Nic. Etveşŭ (Rom.); 25. cancelistŭ Csato Mihaly (Magh.)

La subprefectura Branului: 26. subprefectŭ G. Boeriu (Rom.); 27. adjunctŭ Nic. Moldovanŭ (Rom.); 28. cancelistŭ Nic. Vasŭ (Rom.)

La subprefectura Şercăii: 29. subprefectŭ G. Pop Gridanulŭ (Rom.); 30. adjunctŭ Kloos Adolf (Sasŭ); 31. cancelistŭ I. Selagiu (Rom.)

La subprefectura Arpaşului: 32. subprefectŭ Il. Negrilă (Rom.); 33. adjunctŭ Ales. Bele (Rom.); 34. cancelistŭ I. Făgăraşanŭ (Rom.)

Aşadéră cu totulŭ s'au alesŭ şi denumitŭ în anulŭ 1878 13 Români şi 8 Maghiari în centru şi 9 Români, 1 sasŭ şi 2 Maghiarĭ, fără servitorĭ, în oficiele esterne.

Compărândŭ alegerile din 1878, cu alegerea din 19 Decembre a. tr., vedemŭ aleşĭ şi denumiţĭ: 1. vice-comite D. Grămoiu (Rom.); 2. protonotariu I. Turcu (Rom.); 3. fiscalŭ Kopacsányi Mor. (Magh.); 9. vice-notariu I Iac. Popeneciu (Rom.); 4. vice-notarŭ II Pantzél Sig. (Magh.); 6. revisorŭ E. Pandrea (Rom.); 7. perceptorŭ gremialŭ Nic. Cipu (Rom.); 8. controlorŭ gr. Gr. Negrea (Rom.); 9. preşedinte la sedria orfanală Nagy Sandor (Magh.); 10. asesorŭ I I. Florea (Rom.); 11. asesorŭ II Herszenyi Balint (Magh.); 12. tutorŭ generalŭ Böhm Hugo (Sasŭ); 13. protocolistŭ Szilágyi S. (Magh.); 14. Archivarŭ Boer L. (Magh.); 15. cancelisti: I. Ganea (Rom.); 16. Némety F. (Magh.); 17. Daczo Ernö (Magh.); 18. I. Zaharie (Rom.); 19. espeditorŭ Ald. Meţianŭ (Rom.); 20. fisicŭ St. Popŭ (Rom.); 21. submedicŭ Szabo G. (Magh.); 22. submedicŭ Nic. Cintea (Rom.); 23. secretarŭ prefectualŭ Borosnyai B. (Magh.); 24. practicantŭ Köntzei K. fostŭ deputatŭ (Magh.)

La subprefectura Făgăraşului: 25. subprefectŭ Herszényi Imre (Magh.); 26. adjunctŭ Csato Mihaly (Magh.); 27. cancelistŭ Böythi (Magh.) 28. practicantŭ I. Oniţŭ (Rom.)

La subprefectura Branului: 29. subprefectŭ Const. Popŭ (Rom.); 30. adjunctŭ Csia Elek (Magh.); 31. cancelistŭ Fogaraşi L. (Magh.)

La subprefectura Şercăii: 32. subprefectŭ Laurianŭ Negrea (Rom.); 33. adjunctŭ A. Kloos (Sasŭ); 34. cancelistŭ I. Selagiu (Rom.)

La subprefectura Arpaşului: 35. subprefectŭ Ales. Bele (Rom.); 36. adjunctŭ Rusz Karoly (Magh.); 37. cancelistŭ Nicolau Vasŭ (Rom.)

Prin urmare avemŭ de presente în centru 10 Românĭ şi 9 Maghiarĭ şi 1 Sasŭ, şi în oficiele esterne 6 Maghiarĭ, 6 Românĭ şi 1 Sasŭ, fără servitori.

Substituirile funcţionarilorŭ devenite vacante in perioda celorŭ 6 ani trecuţĭ, carĭ au fostŭ la ordinea ḑilei cam dese, suntŭ lucrurĭ secundare, carĭ au avutŭ valóre numai până la prima adunare generală a consiliului judeţianŭ, unde posturile devenite vacante, au devinutŭ prin alegere definitivŭ ocupate.

Dreptŭ aceea prin funestulŭ şi fatalulŭ pactŭ inscenatŭ cu atâta „energiă", amŭ perdutŭ in centru 4 posturĭ, şi in oficiele esterne 7 posturĭ.

Déca domniĭ conducĕtori şi-au implinitŭ cu atâta esactitate, — după cum afirmă — misiunea lorŭ faţa de interesulŭ publicŭ, şi nationalŭ, ii intrebŭ: că potrivitŭ este numerulŭ functionarilorŭ maghiari intr'unŭ judeţŭ curatŭ românescŭ de o populaţiune de 83,071 de suflete române, faţă de 1500 suflete maghiare?

Ca se fiu câtŭ de esactŭ faţă de onoratulŭ publicŭ, aducŭ înainte, că comisiunea mixtă destinată pentru încheierea pactului, a fostŭ compusă din domnii Micŭ, Romanŭ, Duvlea, Herszenyi Imre, Thierfeld Adolf, Fleissig Julius, Hermann Johann, Kosy Sándor şi Tibáld Mihály, domnii Stanciu şi Chiorniţă, nu au luatŭ parte la nicĭ o întrunire, ci în preséra din 18 an. tr. Decembre au fostŭ faţă numai la publicarea pactului. Cândŭ s'a publicatŭ misteriosulŭ resultatŭ alŭ pactului toţi s'au indignatŭ până la unulŭ, şi îmĭ place a crede, că fiecare Românŭ a devaratŭ, care nutresce câtŭ de puţinŭ interesŭ de posiţiunea tristă a acestui judeţŭ nu a pututŭ fi mulţămitŭ de asemenea resultatŭ, dér ce erá de făcutŭ, au trebuitŭ se-lŭ priméscă, bunŭ reu, pentru că în ḑiua următóre erá se fie alegerea.

Ce sĕ atinge de aceea afirmare, că conducĕtorii încheierii pactului şi-au asecuratŭ persónele lorŭ particulare rudite şi amice, probéză îndestulŭ corespondenţa apărută în ḑiarulŭ „M. Polgár" Nr. 296 din an. tr., unde între altele se ḑice: „Că décă ne mĕsuramŭ puterile, tóte interesele nóstre erau puse în jocŭ" mai departe probéză şi acea împrejurare, că Herszényi Imre snbprefectulŭ care a participatŭ la încheiarea faimosului pactŭ este frate cu asesorulŭ dela sedriă Herszenyi Balint, Romanŭ este amicŭ intimŭ alŭ vice-comitelui, că décă nu ar fi, nu lar fi părtinitŭ cu atâtŭ zelŭ spre fericirea şi apĕrarea intereselorŭ judeţene. Protonotariulŭ Turcu nu este înruditŭ cu advocatulŭ Duvlea? Trecerea lui Nagy Sándor la sedria orfanaleă ca preşedinte şi a lui Turcu de protonotariu nu este şi acécta o învoire fără lécŭ de precauţiune?

Nu este adevĕratŭ, că eu în adunarea din 29 Novembre a. tr., cândŭ la ordinea ḑilei erá ficsarea ḑilei de alegere am votatŭ cu Maghiarii, dér nicĭ cu Românii; pentru că nu sunt membru, — ca nemembru nu am potutŭ votá nicĭ pentru cumpĕrarea grădinei părintelui Pantzél, spre scopulŭ edificării casei comitatului, fiind-că dela Pantzél nu s'a cumpĕratŭ vre-o gradina, ci dela vĕduva Iakab György; de eram şi membrŭ nu votamŭ nicĭ pentru casa bine voitoriului conducĕtoriu din capulŭ satului.

Décă înaintea deschideri şedinţei generale a consiliului judeţénŭ ţinută în 29 Novembre a. tr. s'ar fi convocatŭ o întrunire din partea fruntaşilorŭ, spre a dá o direcţiune pentru ţinuta membrilorŭ, atuncĭ nu ar fi căḑutŭ propunerea românéscă cu ficsarea ḑilei de alegere. — Décă ordinulŭ ministerialŭ cu privire la întreprinderea alegerii membrilorŭ consiliului judeţénŭ venitŭ încă în luna lui Iuliu a. tr. la prefectură, s'ar fi pusŭ în esecutare îndată, şi nu s'ar fi amânatŭ până în Novembre a. tr. atuncĭ avémŭ o majoritate nu numai de 4 ci şi de 25 de voturĭ. — Décă înaintea convocării colegiilorŭ electorale, pentru alegerea membrilorŭ s'ar fi convocatŭ asemenea o întrunire a alegĕtorilorŭ români, şi s'ar fi statoritŭ prin o comisiune, pentru fiecare cercŭ electoralŭ o programă a membrilorŭ de alesŭ, atuncĭ membrii propuşi Nicolae Toma şi părintele Demetriu Chişerianŭ pentru cerculŭ electoralŭ alu Făgăraşului nu ar fi căḑutŭ sub conducerea marinimosului preşedinte Romanu, şi nu sufereamŭ desastrele din cercurile electorale Margineni, Scorei şi Voila.

Eu nu am avutŭ gustŭ a ajunge nicĭ notariu primariŭ, nicĭ vice-comite, pentru-că nu am necessitate de asemenea posiţiune, trăiescŭ liniştitŭ la moşióra mea, ci am avutŭ gustŭ a luá vĕlulŭ, ce acoperea faptele egoistice ale unorŭ carturari români spre constatarea amăgirilorŭ.

In intervalŭ de 20 anĭ, de cândŭ se laudă cu cuvintele, care nu le merită: că „nimicŭ pentru sine, ci neîntreruptŭ spre binele publicŭ" au lucratŭ — ca sĕ ne convingemŭ, sĕ esaminămŭ puţinŭ faptele.

In anulŭ 1860 avea inteliginţa română din Făgăraşŭ şi jurŭ o casină românéscă, şi după o viaţă de trei patru anĭ de ḑile a încetatŭ de a mai fi sub direcţiunea bine voitoriului nostru conducătoriu, şi astăḑĭ suntemŭ lipsiţĭ de asemenea institutŭ.

In anulŭ 1872 la alegerea funcţionarilorŭ administrativĭ sub domnirea prefectului Vasilie Tămaşu pentru unŭ osŭ de rosŭ au separatŭ partida naţionala din acestŭ judeţu în duoe tabere, spre celŭ mai mare desastru alŭ intereselorŭ naţionale de pe atuncĭ.

In anulŭ 1877 nu s'a desbinatŭ reuniunea femeilorŭ române de ambele confesiuni din acestŭ judeţu la îndemnulŭ unei persóne de cultură înaltă? care au fostŭ constituită în Decembre 1876 sub o singură flamură naţională, cu scopŭ de a plătí din interesele capitalului lefele învăţătorilorŭ români de ambele confesiuni, ale cărorŭ lefe de presentŭ sĕ plătéscŭ prin repartiţiuni spre scopulŭ înmulţirii capitalului s'au arangiatŭ diferite petreceri dela anulŭ 1876 încóce, cari au avutŭ resultate satisfăcătóre, dér în ce stadiu sĕ află materialminte acestea reuniuni? unde sunt capitalurile depuse spre fructificarea? câte şedinţe ordinarie, şi estraordinare s'au ţinutŭ în fiecare anŭ? ce s'a pertractatŭ? ce decisiuni s'au luatŭ? acestea publiculŭ póte nu are lipsă a le sci — de şi bună cuviinţă ar aduce cu sine, ca poporulŭ contribuabilŭ sĕ aibă cunoscinţa despre manipularea denariului datŭ spre scopuri filantropice. — Sĕ luămŭ de esemplŭ reuniunea femeilorŭ săsesci din Făgăraşŭ, care în întervalŭ de 30 de anĭ numeră astăḑi unŭ capitalŭ de 19,000 florenĭ v. a., dér aci în 1 Ianuariu a fiecărui anŭ sĕ publică în biserica: ca capitalulŭ reuniunei femeilorŭ s'a sporitŭ cu espirarea anului trecutŭ cu atâţĭ florinĭ v. a.; mai departe se facŭ cunoscute şedinţele ce le-a ţinutŭ şi ce s'a discutatŭ şi s'a decisŭ. — Astea sunt datoriile unei persóne, care are în vedere interesulŭ comunŭ şi voiesce a-şi asigurá stima, şi încrederea poporului.

Aceste şi alte asemeni fapte, nu prea întărescŭ ḑisa de mai înainte: „că nimicŭ pentru sine, ci totŭ pentru interesulŭ binelui publicŭ." — Dreptŭ aceea şi pactulŭ, încheiatŭ între partida prefectului cu Românii, a fostŭ pentru noi o adevĕrată umilire şi capitularea marci majorităţĭ înaintea minorităţii.

Faorŭ.

Protecţiunea comerciului onestŭ în România.

Respunḑêndŭ presei austro-ungare, care se pronunţă în contra programei congresului economicŭ, care a cerutŭ legĭ protectóre în contra concurenţei maloneste „Curierulŭ Financiarŭ" ḑice:

„Da; urîmŭ malonestitatea şi pe toţĭ cei ce trăescŭ malonestu în detrimentulu comerciului onestŭ, urîmu concurenţa malonestă şi vomŭ căutá a o combate pe tóte căile legale, adică, totŭ atâtŭ pe câtŭ se combate şi de Austro-Ungaria prin legislaţiunea sa. In Austro-Ungaria esistă o lege asupra colportagiului, o altă asupra firmelorŭ de comerciu, şi o mulţime de alte legi unele mai eficace de câtŭ altele pentru a protege comerciulŭ onestŭ în contra concurenţei neoneste. Pentru ce dar ceea-ce esistă în Austro-Ungaria presa Austro-Ungară nu voesce sĕ fie şi în România? Pentru ce representanţilorŭ României adunaţĭ în congresŭ li s'ar impută că formuléză cererĭ inspirate de ură, pe cândŭ representanţilorŭ Austro-Ungarĭ adunaţĭ în corpurĭ legiuitóre li se recunósce ca unŭ meritŭ faptulu d'a urî malonestitatea şi d'a decretá legĭ protectóre în contra ei? De cândŭ ce e constatatŭ ca malonestŭ într'o téră, trebue declaratŭ si susţinutŭ de onestŭ în altă ţéră?

Inţelegemŭ spiritulŭ de conservare, de care se conducŭ ḑiarele Austro-Ungare cu privire la ţéra lorŭ; amŭ dorí însĕ sĕ recunóscă, că nu ura ci acelaşĭ spiritŭ de conservare ne-a impusŭ şi nouĕ Românilorŭ datoria d'a cere legea protectóre, ce se vede în programŭ, lege care are raţiunea, aplicaţiunea şi efectulu celŭ mai binefăcĕtorŭ pentru siguranţa comerciului onestŭ din România.

Se afirmă cu tóte acestea, că baronulŭ de Mayr ministru plenipotenţarŭ alŭ Austro-Ungariei la Bucurescĭ, ar fi cerutŭ esplicaţiunĭ ministerului nostru de esterne asupra legei colportagiului votată deja de camerile române. Se mai susţine, că baronulŭ de Mayer ar fi basândŭ esplicaţiunile ce cere trăgêndŭ de pĕrŭ art. 4 din convenţiunea de comerciu, care, după părerea ministiului austro-ungarŭ, ar fi dândŭ numai Austro-Ungariei dreptulŭ de a avé o asemenea lege, ér nu şi României. Faţă cu esplicaţiunile cerute de d. baronŭ de Mayer, ni se asigură, că ministrulŭ nostru de esterne ar fi însărcinatŭ pe d. Carp la Viena a cere deslușirĭ dela guvernulŭ austro-ungarŭ despre acestŭ modŭ de înterpretare alu tractatului de comerciu.

In totŭ casulŭ România fiindŭ statŭ suveranŭ nicĭ o minte sănătósă din lume nu va riscá de a o împedecá sĕ-şĭ dea legile cele potrivite, pentru combaterea comerciului malonestu. Aceea dér ce cere programa congresului, fiindŭ o mesură de pură conservare

a comerciului onestŭ, mĕsură, ce se vede astădĭ în vigóre chiar in Austro-Ungaria, fiecare înțelege, că obiecțiunea, ce ne îndreptéză asupra acestui punctŭ presa austro-ungară, este o obiecțiune cu atâtŭ mai nefundată, cu câtŭ autorii ei în locŭ de a stabili balanța între interesele ambelorŭ națiunĭ, judecă absolutŭ lucrulŭ din punctulŭ de vedere esclusivŭ alŭ intereselorŭ Austro-Ungare.

Diverse.

(Societatea geografică română) sub augusta preşedința a Majestații Sale Regelui Carolŭ va ține Adunarea Generală obligatóre la 26 și 27 Februare 1884, la $8^1/_2$ óre séra, în sala ședințelorŭ senatului. Programa lucrărilorŭ: In séra de 26 Februariu 1884. 1. Darea de sémă a d-lui Secretarŭ Generalŭ alŭ Societății. 2. Impărțirea diplomelorŭ de onóre de către Majestatea Sa Regele la elevii, carĭ au reușitŭ la concursulŭ de geografiă din Septembre anulŭ trecutŭ. 3. Reportulŭ Comisiunei pentru premiulŭ „Sococŭ" și proclamarea de către Majestatea Sa Regele a autorului premiatŭ. 4. Conferința d-lui Tocilescu Grigore, asupra Geografiei Daciei-Romăne. 5. Conferința d-lui Hepites Stefan, asupra Meteorologiei practice. Formarea charteloru synoptice pentru prevederea timpului. In séra de 27 Februariu 1884. Raportulŭ d-lui Cassierŭ alŭ Societății pentru eserciţiulŭ 1883 și propunerea budgetului pe anulŭ 1884. 2. Aprobarea socotelilorŭ pe anulŭ 1883 și votarea budgetului pe 1884. 3. Alegerea diferitelorŭ Comisiunĭ. 4. Votarea de membrii noui. Vice-preşedinte, Generalŭ George Manu. Secretarŭ Generalŭ, George Lahovari.

(Confederațiunea latină.) La 1 (13) Aprile persóuele, carĭ dorescŭ o confederațiune a popórelorŭ latine, vorŭ ține unŭ congresŭ internaționalŭ la Lyon. Congresulŭ va ține 8 dile, scopulŭ sĕu va fi de a se face o asociațiune literară și economică sub denumirea de Confederațiunea latină.

(Primăria de Bucurescĭ) a luatŭ, dice „Român." de curĕndŭ câte-va mĕsurĭ bune: Intre altele ea a întocmitŭ o ordonanță, în virtutea căreia proprietarii sunt obligațĭ, ca până în termenŭ de o lună sĕ îngrădéscă locurile virane, ce posedŭ și care pĕnă acum serveau de deposita tuturorŭ necurățeniilorŭ. O altă ordonanță este privitóre la măcelării și prevede o mulțime de disposițiunĭ, carĭ nu potŭ de câtŭ sĕ fie de mare folosŭ întru câtŭ privesce igiena publică.

(Omorulŭ din Sibiiu.) Indivịdii Anton Kleeberg și Robert Marlin au mărturisitŭ, după ce s'au aflatŭ în locuința lui Kleeberg, într'unŭ șopronŭ, sculele furate, că ei s'au furișatŭ séra în casa medicului Friedwanger sub pretecstŭ de a scóte unŭ medalionŭ zălogitŭ. Mediculŭ cu soția lui jucau siabŭ, tĕlharii îi loviră în capŭ cu nesce piciòre dela o sobă, asemenea omorîră și pe servitóre și pe copilŭ și pre cândŭ Kleeberg le tăiă gâtulŭ, Marlin jăful locuința. După aceea deteră focŭ odăilorŭ și fugiră. Mai târziu luară parte la stîngerea focului. Ceilalțĭ arestațĭ sunt nevinovațĭ.

(Mersulŭ postelorŭ.) In urma ordonanței ministrului unguresců de comunicațiune dto. 15 Febr. a. c. 5955, posta cu unŭ calŭ dintre Homorodŭ și Făgărașŭ dela 1 Marte a. c. începĕndŭ se schimbă în posta cu 2 cai, ér posta dintre Făgărașŭ și Brașovŭ la stafetă simplă cu 2 cai. Mersulŭ acestora va fi: Intre Făgărașŭ Homorodŭ: Plécă din Făgărașŭ la 9 óre 30 min. înainte de amédĭ, ajunge în Homorodŭ la 3 óre după amédĭ. Plécă din Homorodŭ diminéța la 8 óre, ajunge în Făgărașŭ după amédĭ la 1 óră 30 min. Intre Făgărașŭ Brașovŭ: Plécă din Făgărașŭ după amédĭ la 5 óre, ajunge în Brașovŭ nóptea la 1 óră 20 min. Plécă din Brașovŭ după amédĭ la 4 óre 30 min., ajunge în Făgărașŭ nóptea la 12 óre 50 min. Totŭ direcțiunea postală din Sibiiu mai comunică, că cu 1 Marte a. c. se deschide oficiu postalŭ în comuna Esztelnek, comunicațiune în tótă diua cu Kézdi-Vásárhely prin cariolă. Cerculŭ acestui oficiu se estinde preste comunele Bélafalva, Csomorány, Esztelnek și Kurtapatak. Competența acestui oficiu e: comunicarea de pachete, asignațiunĭ postale, ramburse și epistole cu banĭ. Mersulŭ: Plécă din Esztelnek dim. la órele 4 și 30 min., ajunge la Kézdi-Vásárhely la órele 6 30 mi. Din Kézdi-Vásárhely plécă la órele 8 dim. și ajunge în Esztelnek la órele 10. Comunicațiunea între Sibiiu și Brașiovŭ se susține încă neschimbată pentru luna lui Marte a. c.

(Fiica lui Garibaldi.) Clelia, s'a logoditŭ Marța trecută cu profesorele de acolo Graziadei. Regele a fostŭ representatŭ la acéstă ceremoniă prin prefectulŭ de Turinŭ d. Cassalis, care înmână fidanțatei o brățară fórte scumpă din partea Suveranului. Ministrulŭ-preşedinte Depretis adresă în numele colegilorŭ sĕi o scrisóre de felicitare vĕduvei lui Garibaldi, d-nei Francesca.

(Bețîa la Anglesĭ.) Educațiunea junimei anglese, atâtŭ de lăudată, își are și ea părțile sale rele, după cum se póte vedé de cele ce scriu diarele anglese, carĭ se plângŭ, că atâtŭ copiii câtŭ și fetele, înclină fórte multŭ la bețiă. Se vede fórte adesea că copiii din cele mai bune familii și carĭ d'abia au ajunsŭ la vĕrsta de dece anĭ, frecentéză cârciumele și-șĭ cheltuescŭ banii pe rachiu și pe totŭ felulŭ de spirtóse. Este pré adevĕratŭ, că poliția s'a încercatŭ în deosebite rĕndurĭ, sĕ pedepséscă pe acei cârciumarĭ, carĭ vĕndŭ copiilorŭ spirtóse, dér ei s'aŭ scusatŭ dicĕndŭ, că băieții din prăvăliă au vĕndutŭ fără scirea lorŭ. De aceea presa cere acum d'a nu se mai ține sémă d'aci înainte de asemenea scuse și sĕ se pedepséscă orĭ-ce cârciumarŭ, care ar vinde spirtóse copiilorŭ, prin retragerea debitului.

(Disciplină rusésсă.) Guvernatorulŭ militarŭ din Varșovia, locotenentele mareșalŭ Berg, ține fórte, ca militarii sĕ fie curațŭ și regulatŭ îmbrăcațĭ. Acum câte-va dile, elŭ vĕdŭ pe unŭ locotenentŭ de infanteriă, că purtá pintenĭ, îlŭ ocărî și -lŭ trimise pentru optŭ dile la arestŭ. Tóte rugăciunele d'a-lŭ iertá, rĕmaseră zadarnice și generalulŭ dise: „Décă vei vedé vr'odată, că eŭ calcŭ regulamentele îțĭ daŭ voie sĕ mĕ pui la arestŭ." La 17 Februariŭ locotenentulŭ întâlni pe mareșalulŭ Berg și dise superiorului sĕŭ: „Escelența Sa mi-a permisŭ sĕ-ĭ facŭ și eu imputărĭ. Escelența sa este generalŭ de cavaleriă și cu tóte acestea nu pórtă pintenĭ." Generalulŭ rîse, ș'apoi rĕspunse: „Ai dreptate și meritŭ o indoită pedépsă. Dér fiindŭ-că n'am vreme sĕ facŭ arestulŭ și fiind-că d-ta îțĭ petrecĭ vremea numai bĕndŭ, dantândŭ și jucândŭ cărțĭ, apoi te însărcinezŭ pe d-ta sĕ facĭ pentru mine acestŭ arestŭ de două sĕptĕmânĭ."

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 21 Februariu v. 1884.

		Cump.		vênd.
Renta română ($5^0/_0$)	Cump.	$93^1/_2$	vênd.	94
Renta rom. amort. ($5^0/_0$)	„	$94^1/_5$	„	95
„ convert. ($6^0/_0$)	„	$98^1/_2$	„	99
Impr. oraș. Buc. (20 l.)	„	32	„	33
Credit fonc. ruralŭ ($7^0/_0$)	„	$102^1/_4$	„	$102^3/_4$
„ „ „ ($5^0/_0$)	„	$92^1/_4$	„	$91^1/_2$
„ „ urbanŭ ($7^0/_0$)	„	$101^3/_4$	„	$102^1/_4$
„ „ „ ($6^0/_0$)	„	98	„	$98^1/_4$
„ „ „ ($5^0/_0$)	„	$88^7/_8$	„	89
Banca națională a Românieí	„	1382	„	—
Ac. de asig. Dacia-Rom	„	378	„	—
„ „ „ Națională	„	$257^1/_2$	„	—
Aurŭ	„	3.70	„	3.90
Bancnote austriace contra aurŭ	„	2.09	„	2.10

Cursulŭ la bursa de Viena

din 5 Martiu st. n. 1884.

Rentă de aurŭ ungară 6% 121.85. Rentă de aurŭ 4% 90.75. Rentă de hărthiă 5% 88.20. Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare 141.75. Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emissiune) 95.60. dto (II-a emissiune) 116.50. dto (III-a emissiune 100.25. Bonurĭ rurale ungare 100.75. Bonurĭ cu cl. de sortare 100.25. Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ 100.—. Bonurĭ cu cl. de sortare 99.75. Bonurĭ rurale transilvane 99.60. Bonurĭ croato-slavone 100.—. Despăgubire p. dijma de vinŭ ung. 97.50 Imprumutulŭ cu premiu ung. 115.55. Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului 113.40. Renta de hărtiă austriacă 79.65. Renta de arg. austr. 80.65. Renta de aurŭ austr. 101.25. Losurile din 1860 135.70. Acțiunile băncei austro-ungare 843.—. Act. băncei de creditŭ ungare 320.50. Act. băncei de creditŭ austriace 315.60 Argintulu —.— Galbinĭ împĕrătescĭ 5.71. Napoleon-d'orĭ 9.60. Mărcĭ 100 împ. germ. 59.15 Londra 10 ₤ sterlinge 121.45.

Editorŭ: **Iacobŭ Mureșianu.** Redactorŭ responsabilŭ: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Tipografia: **Ioanŭ Gött și fiiŭ Henricŭ.**